

sørfrøningen

INFORMASJONSAVIS FOR SØR-FRØN KOMMUNE | FEBRUAR 2019

Retaksering av eiendommer

SIDE 5

Felles NAV i Midtdalen

SIDE 11

Innholdsrik kulturvinter

SIDE 17

Nettbrettrevolusjon i skulen

SIDE 19

Velkommen tilbake, «Sørfrøningen»

Da jeg ble intervjuet om rådmannstilling høsten 1989 ble jeg fortalt at Sør-Fron kommune var langt fremme med offentlig informasjon. Det ble blant annet presisert at vi ga ut en egen kommunal informasjonsavis, Sørfrøningen, en eller to ganger i året. På den tiden var dette «nye informasjon».

Senere har det skjedd mye på informasjonssiden i norske kommuner. Vi har fått «data», hjemmesider, Facebook og mye mer. I slutten av 1990-årene fant vi ut at det ikke lengre var behov for en trykt informasjonsavis.

De fleste andre kommuner har hatt samme vurdering som den Sør-Fron har hatt de siste tiårene. Men ikke alle. I vår nærhet er det særlig Ringebu kommune som flere ganger i året har sendt ut «Ringebuposten» til både fastboende og hytteeiere. I den har Ringebu kommune fått formidlet verdifull informasjon, både fra kommunen og fra andre om stort og smått i kommunen.

Nå har vi funnet ut at vi i Sør-Fron kommune også vil være litt «moderne retro» – og derfor vil vi fra nå av to ganger i året distribuere den nye «Sørfrøningen» til både husstander og hytteeiere i Sør-Fron kommune.

Vår utfordring vil være å regelmessig få så mye informativt stoff som både er så interessant og relevant over tid, at publikasjonen både blir lest og blir tatt vare på.

I denne utgaven av «Sørfrøningen» vil du finne omtaler av diverse aktuelt stoff om tjenester og tilbud i og fra Sør-Fron kommune, opplysninger om nye interkommunale selskap og om kommende begivenheter og arrangementer i kommunen.

Vi vil være takknemlig for alle tilbakemeldinger om stoffet, både innholdsmessig og redaksjonelt, samt for tips om fremtidig stoff.

Forøvrig vil jeg benytte muligheten til å «takke av» etter nesten 30 år som rådmann i Sør-Fron kommune. Jeg blir som 68-åring pensjon i august i år. Prosessen for å finne min etterfølger startet opp i fjor.

Jan Reinert Rasmussen
RÅDMANN

sørfrøningen

er gitt ut av Sør-Fron kommune.

Redaktør: Bjørn K. Sletten,
TLF 61 29 91 54

E-POST: bjorn.sletten@sor-fron.kommune.no

Redaksjon: Anne Holsbrekken, Helene Amblie Solerød, Grete Hølmen, Stian Stø Dørum

Fram- og baksidedfoto: Bjørn K. Sletten

Utforming: Janne Kolås, Krible design

Trykk: Flisa trykkeri

Annonser i Sørfrøningen?

Kontakt Stian Stø Dørum,
TLF 97 53 13 45

E-POST: stian.sto.dorum@sor-fron.kommune.no

Sørfrøningen gjenoppstår

Den kommunale informasjonsavisa Sørfrøningen er som sørfrøningar flest: Den nektar å gi seg.

Svært mange kanalar

Når ein les leiaren i den aller fyrste utgåva, blir det tydeleg at sjølv om verda har gått framover – rasande fort vil mange seie – er mykje framleis likt. «Vi meiner det er sterkt ynskjeleg at så mange sørfrøningar som kommunen og det han arbeider med», står det å lese i fyrsteutgåva. Det er den same motivasjonen som ligg bak den gjenoppståtte «Sørfrøningen». For sjølv om vi i dag har svært gode moglegheiter

«Sørfrøningen» kom for fyrste gong ut i 1987. Behovet for å komme ut til innbyggjarane med relevant kommunal informasjon var like stort den gong som nå, men plattformane å nå publikum på, var sjølvstøtt langt meir begrensa enn i dag.

til å informere innbyggjarane våre mellom anna gjennom eit utal digitale kanalar, så er det også noko av utfordringa. Mykje av informasjonen når aldri gjennom i alt mylderet. Vårt håp er derfor at det skal gjere det gjennom den nye «Sørfrøningen».

«Sørfrøningen» kom ut i to utgåver årleg frå 1987 til det var stopp etter éi utgåve i 1992. Så vart avisa pusta liv att i, i 2001. Fem utgåver vart det i ny drakt, før det var slutt i 2003. Som ein ser av framsidene, er mange av sakene framleis aktuelle ...

Helsing frå ordføraren

Fint å få skrive nokre ord i «Sørfrøningen» som går ut til alle innbyggjarar, næringsdrivande og hyttefolk.

Sør-Fron kommune si viktigaste oppgåve er å tilby og yte gode tenester til alle som skal ha det, og til alle med behov for det – til eit akseptabelt avgiftsnivå.

Etter mitt syn er skule- og barnehagetilbodet godt og Sør-Fron har gode tenester når det gjeld helsestell, pleie og omsorg. Sjølv sagt er det mykje vi kan bli betre på, og vi tek gjerne imot råd om korleis vi kan utvikle tenestene våre til å bli enda betre.

Likevel opplever vi innimellom at ønskjer og behov er større enn det kommunale inntekter kan innfri. Det kommunale inntektssystemet er endra, og etter at kommunereformarbeidet «havarete», er relativt store endringar gjennomført i kommuneorganisasjonen. Faktisk løyser færre fleire oppgaver i dag enn tidlegare, og det er eit godt utgangspunkt for framtida – som vil handle om hyppigare omstilling, justering av organisering og oppgåveløysing og meir samarbeid.

Den kommunale tenesteproduksjonen er avhengig av frivillig arbeid. Det er i gang innan fleire områder i kommunen, og både privatpersonar og organisasjonar engasjerer seg. Det fortener ein varm takk frå oss alle.

Dei viktigaste næringsvegane i kommunen er framleis landbruk, industri, turisme, bygg og anlegg. Vi sett svært stor pris på næringslivet vårt, men ønskjer oss sjølv sagt fleire arbeidsplassar.

Aktiviteten i fjellområda våre er relativt stor, og det er bra. Hyttebygging handlar om mange lokale arbeidsplassar, og hyttefolket er ei viktig gruppe.

For å marknadsføre «gamle E6» som veg for kultur og oppleving er organisasjonen Gudbrandsdalsvegen SA etablert, og det blir spanande å følgje dette arbeidet framover.

Aktivitetspekteret er stort og rikt. I starten av mars er det Hovudlandsrenn på Gålå – med både langrenn og hopp, i august blir det heilt ny Peer Gynt-forestilling, og Rudi Gard fortsett med sine konsertar og arrangement. Mykje å glede seg til, med andre ord.

Til tross for svak folketalsnedgang, låge fødselstal og press i kommuneøkonomien er framleis Sør-Fron eit samfunn med sterk skaparkraft og vilje.

Sterke arrangementsmiljø har sine tyngdepunkt her, og Sør-Fron er blant dei rikaste kulturminnebygdene i landet, lokalisert i eit framleis levande kulturlandskap. Rudi Gard, Harpefoss Hotell, Sygard Grytting og andre kultur- og næringsaktørar forsterkar dette biletet, ved sidan av eit uvanleg sterkt og vitalt friviljug kulturliv.

Potensialet er framleis stort, og målet er m.a. å sette eit sterkare fokus på alt dette framover mot 2021, og jubileumsmarkeringa for at det er 1000 år sidan møtet mellom kong Olav Haraldsson og hersen Dale-Gudbrand på Hundorp i 1021. Møtet resulterte i at dølane med Dale-Gudbrand i spissen tok i mot kristendommen. I saga om Norge har kristninga av dølane vorte ståande som eit bilde på kristninga av landet, og eit symbol på møtet mellom den nye og den gamle trua, ei ny og ei gamal tid.

Planleggingsarbeidet er i gang, og vi er glade for innspel.

Ta gjerne kontakt på telefon, e-post, eller kom innom kommunehuset.

Ole Tvette Muriteigen
ORDFØRAR I SØR-FRON

Nord-Fron
Kommune

Fron Badeland
"Fronsbadet"

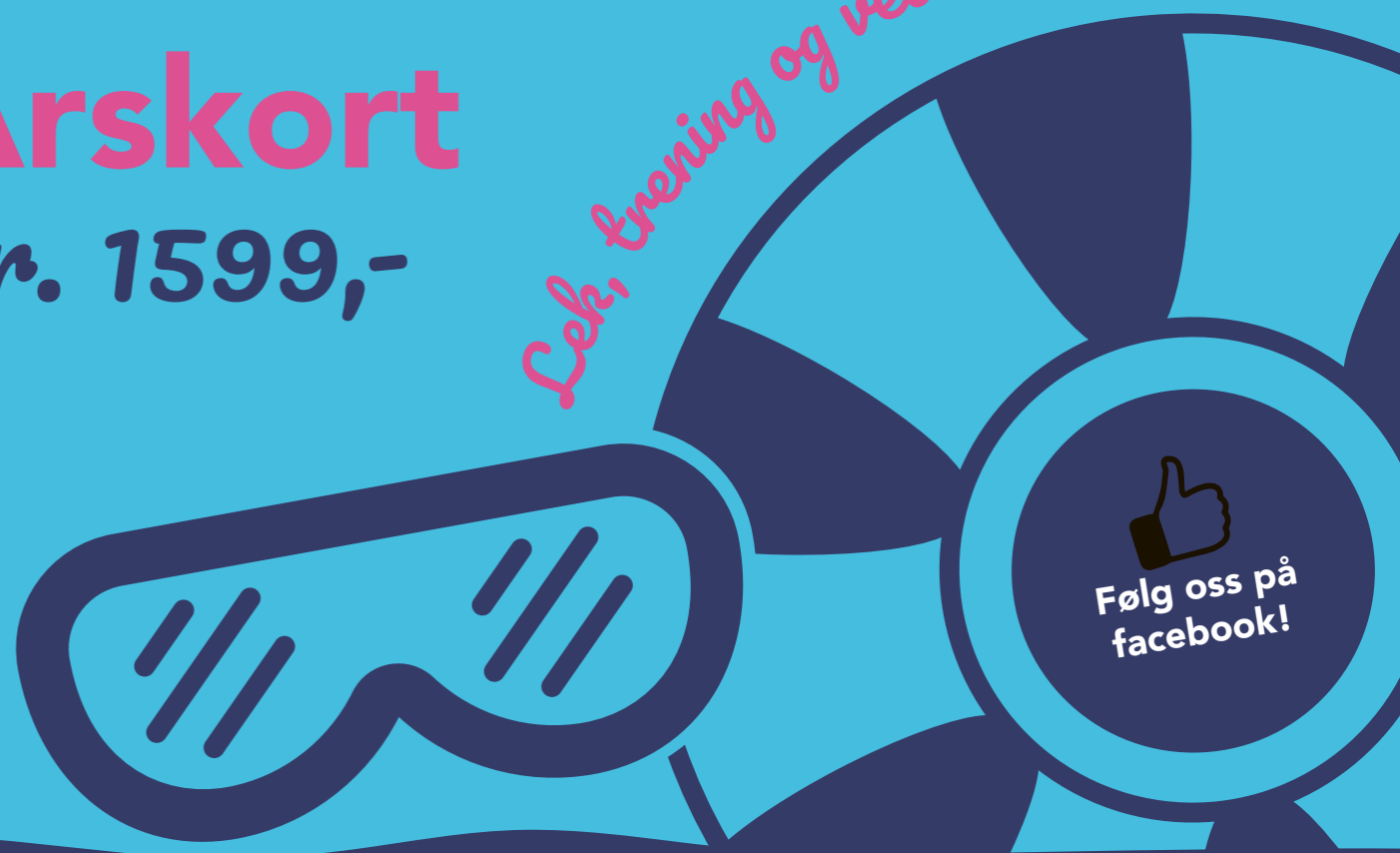
Sør-Fron
Kommune

www.fronbadeland.no

Halvårskort kr. 899,-

Årskort kr. 1599,-

Lek, trening og velvære hele året!

Følg oss på
facebook!

Tirsdag 16:00 - 20:30
Onsdag 07:00 - 15:00

Torsdag 16.00 - 20.30
Fredag 16.00 - 20.00

Lørdag 12.00 - 18.00
Søndag 12.00 - 18.00

Nye takster på eiendommer i Sør-Fron

Sør-Fron kommune har gjennomført retaksering av eiendommer i kommunen. Takstene har stått i 10 år, og det blir nye takster fra og med 01.01.2019.

De nye takstene vil medføre en økning i skatten for alle. For deg som eier vil det bety at det blir satt en ny takst, som skal gjenspeile forventet omsetningsverdi/salgsv verdi på din eiendom per 01.01.2019.

Dette sier loven

«Eigedomskattelova § 8 A-2.

Verdet av eiegen skal setjast til det beløp ein må gå ut frå at eiegen etter si innretning, brukseigenskap og lokalisering kan bli avhenda for under vanlege salstilhøve ved fritt sal.»

Kommunestyret bestemmer årlig i forbindelse med budsjettprosessen skattepromille og eventuelt bunnfradrag. Den generelle skattesatsen er for 2019: 7%, med unntak av bolig- og fritidseiendommer der skattesatsen er satt til 5,9%, og med et bunnfradrag på kr 200.000 for hver boenhet.

Eksempel:

Tenkt omsetningsverdi for:
Bolig- og fritidseiendom på kr 1.000.000,-

Indre faktor* 0,8 x

Ytre faktor* = 1,0 x

Sonefaktor* = 1,0

= 800.00 i takst

- bunnfradrag 200.000

600.000,- x 5,90% = 3540,- i skatt

*Indre faktor = vurdering ut i fra alder og tilstand

*Ytre faktor = Forhold rundt og på eiendommen, eks innlagt vann og avløp.

*Sonefaktor = Beliggenhet i kommunen

Sør-Fron kommune har gjennomført retaksering av eiendommer i kommunen. Nå er de nye takstene klare.

Hjemmelshavere vil få tilsendt faktaark med takst og utregning av skatten på eiendommen. Dette vil bli utsendt i slutten av februar. Skattelista legges ut til offentlig ettersyn 28. februar 2019. Sjekk «Min eiendom».

Ved besiktigelsene har det blitt oppdaget mange små og store tilbygg/bygg det ikke er blitt søkt om, eller sendt melding om. I tillegg er det oppdaget private infiltrasjonsanlegg, og mange ulovlige gjerder. Dette vil avdelingen for plan og bygning gå i gjennom.

Vi minner om at dersom det ikke

foreligger ferdigattest og/eller midlertidig brukstillatelse, vil bruk av bygget i utgangspunktet være ulovlig. Dette kan medføre avkortning i forsikringen for deg.

Du kan gå inn på «Min eiendom», via www.sor-fron.kommune.no, og se hva som er registrert på din eiendom.

Millioninvestering på vann og avløp

De neste fire årene skal det investeres flerfoldige millioner kroner i vann og avløp i Sør-Fron kommune.

Sør-Fron kommune fikk i 2014 utarbeidet ny felles hovedplan for vann og avløp, som en erstatning og revidering av enkeltplanene fra 1995 og 2000. Planen ble vedtatt i kommunestyret i 2015 som kommunedelplan, med tilhørende handlingsplan for investeringer i perioden 2019-2022.

Formålet med planen var å kartlegge dagens standard på kommunale vann- og avløpsanlegg og legge føringer for hvilke fremtidige investeringer som bør gjennomføres for å sikre den kommunale vann- og avløpshåndteringen i kommunen.

24 millioner kroner

Handlingsplanen skal nå iverksettes i kommende 4-års periode, og det skal gjennomføres investeringer for inntil 24 mill. kroner på vannforsyning og inntil 7,6 mill. kroner på avløp. Noen av de største og viktigste investeringene vi jobber med er nytt vannverk på Hundorp på flomsikkert nivå, som også skal levere vann til Harpefoss og Lia.

På avløp blir det flomsikring og oppgradering av pumpekapasiteter på interkommunale avløpspumpestasjoner. Det skal også kartlegges brannvannkapasiteter på ledningsnett og gammelt ledningsnett skal saneres, i tillegg til flere andre mindre prosjekter.

Gåå høyt prioritert

Det er god og positiv utvikling på Gåå om dagen med flere nye hyttefelt. Dette er et område vi må prioritere høyt for å sikre vannforsyning og avløpshåndtering til fremtidig utbygging. Alt avløp fra Gåå går via rør til Vinstra og videre til Frya Renseanlegg. Vann leveres fra nytt vannverk bygd i 2014,

Gåå vannverk.

med inntak på 31m dyp i Gååvatnet. Det må gjennomføres prosjekter på Gåå for å sikre tilstrekkelig kapasitet på ledningsnett.

Utvider på Frya

Sør-Fron kommune er også ansvarlige for driften av Frya Renseanlegg, som mottar alt avløpsvann fra Sør-Fron kommune, ca. en tredjedel av avløpsmengden på Vinstra Renseanlegg, og avløp fra Tine meieriet på Frya og Venabygdsfjellet. Vi jobber nå også med detaljprosjektering for utvidelse av Frya Renseanlegg, da det er besluttet at Vinstra Renseanlegg skal legges ned og overføre alt avløpsvann til Frya. Ringeby Renseanlegg er også tenkt nedlagt og overført til Frya om noen år. Utvidelsen har en kostnadsramme på ca. 40 mill. kroner. Vann- og avløpstjenestene er selvkostfinansiert. Sør-Fron kommune har selvkostfond å tære på som gjør at gebyrnivået som følge av investeringene ikke øker mer enn 2 % årlig i kommende 4-års periode.

Startlån, tilskudd og bostøtte – økonomiske virkemidler fra Husbanken

Sør-Fron kommune kan tilby ulike låne- og tilskuddsordninger til formålet bolig:

Bostøtte

Bostøtte er en behovsprøvd statlig støtteordning for deg som har lav inntekt og høye bostøttegifter. Husbanken og kommunen samarbeider om bostøtteordningen. Husbanken fattar vedtak, men det er Sør-Fron kommune som behandler søknaden og har kontakt med deg som søker.

Søknadsfrist er den 25. hver måned. Du må være registrert på bostedsadressen i folkeregisteret.

Startlån/tilskudd

Startlån og tilskudd til etablering er for personer som ikke får lån i vanlig bank til kjøp av bolig, og som ikke har mulighet til å spare.

Unge i etableringsfasen, som mangler egenkapital, er ikke i målgruppen for startlån.

Tilskudd til tilpasning av bolig

Ved behov for tilpasning av bolig, kan du søke om finansiering til små eller store ombygginger og tilpasninger.

Å tilpasse en bolig innebærer å gjøre den egnet slik at du kan fortsette å bo i den, selv om du har nedsatt funksjonsevne.

Les mer om hvem som kan få tilskudd til tilpasning og hva det kan gis tilskudd til på Husbanken sin nettside.

Hvordan søker jeg?

Søknader sendes inn elektronisk via www.husbanken.no.

Ytterligere informasjon om målgruppene og kravene over, kan du lese mer om på www.husbanken.no.

Du kan også kontakte Sør-Fron kommune v/ Marianne Hansen for hjelp og veiledning, tlf 61 29 90 00.

Stor satsing på velferdsteknologi

De neste 20 åra vil antallet eldre i Sør-Fron øke kraftig. Kommunen rustar seg nå for framtida.

Hva er velferdsteknologi?

Velferdsteknologi er en fellesbetegnelse på tekniske installasjoner og løsninger som kan bedre den enkeltes evne til å klare seg selv i egen bolig, og bidra til å sikre livskvalitet og verdighet for brukeren. Et kjent eksempel for mange er trykghetsalarmen. Et annet eksempel er sensorer i madrasser eller matter som

Det er bruk for hjelpende hender i eldreomsorgen – sammen med ny teknologi.

en støtte for barn og unge i skolen, og være med å legge til rette for deltagelse i fritidsaktiviteter.

Hvorfor satses det på velferdsteknologi?

Fra og med 2025 blir det flere eldre, og antallet personer med kroniske sykdommer øker. I Sør-Fron vil antall eldre over 80 år øke fra 199 i 2020 til 325 i 2040. Tilsvarende vil antall innbyggere i yrkesaktiv alder reduseres noe. Reformene de siste årene har også gitt kommunene flere oppgaver og mer ansvar.

Behovet for helse- og omsorgstjenester

blir derfor større, samtidig som det forventes at det ikke vil være nok ansatte til å utføre alle oppgaver slik som de gjøres i dag. Teknologi kan løse oppgaver for de ansatte slik at de kan fristilles til andre typer oppgaver. Brukeren får muligheten til å mestre eget liv og helse, og bidra til at man kan bo lenger i eget hjem til tross for nedsatt funksjonsevne.

Hvordan brukes velferdsteknologi i Sør-Fron kommune?

Høsten 2018 ble det startet opp et prosjekt med velferdsteknologi som tema. Målet med prosjektet er at Sør-Fron kommune ønsker å benytte velferdsteknologiske løsninger som bidrar til at brukeren skal mestre å bo hjemme så lenge som mulig og samtidig oppleve trygghet. Helse- og omsorgstjenestene i Sør-Fron kommune skal med velferdsteknologiske løsninger forbedre sin tilgjengelighet, ressursutnyttelse og kvalitet på tjenesten.

Prosjektet er avgrensa til å omhandle innføring av digitalt tilsyn innenfor trykghets- og mestrings teknologi. I første omgang undersøker gruppa løsninger for å innføre digitalt tilsyn i omsorgsboliger.

I Sør-Fron vil antall eldre over 80 år øke fra 199 i 2020 til 325 i 2040.

gir utslag dersom brukeren står opp midt på natta, og det tar lenger tid enn forventet før han eller hun legger seg igjen. En komfyrvakt som varsler om at kokeplaten ikke er slått av, og en GPS-klokke kan gi en demensrammet bruker

friheten til å gå en tur og være sikker på at han eller hun får hjelp til å finne veien hjem. Velferdsteknologi kan også være

Torsdagstreffen på Sørheim omsorgssenter

På Sørheim omsorgssenter arrangeres det hver uke Torsdagstreff fra kl. 10.00 – 14.00. Dette er et populært tilbud til beboere på og ved Sørheim omsorgssenter samt innbyggere ellers i kommunen.

Alle som ønsker å komme til et sosialt fellesskap er velkomne. Det er ingen påmelding, og man kan komme og gå som man vil.

Hva skjer på Torsdagstreffen?

Dagen starter med salg av

kaffe og vaffel på aktivitetsstua fra kl. 10.00. For den som vil er det balansetrim ledet av fysioterapeut fra kl. 10.00 – 10.40.

Den første torsdagen i måneden er en representant fra Sør-Fron hørsellag til stede for å selge slange og batteri til høreapparat.

Etterpå er det programinnslag som varierer fra gang til gang. Eksempler er hjerne- trim, høytlesing, bingo, kles- salg og andakt med allsang. Ofte er det musikkinnslag fra

Gammeldans er en av mange populære innslag på torsdagstreffen. Foto: Helene Amblie Solerød.

sang- og musikkgrupper og barnehage/skole.

Dagen avsluttes med middag i kantina kl. 13.00 for de som ønsker det.

Ved spørsmål om Torsdagstreffen ring aktivitetene på tlf. 61 29 92 22. Velkomne!

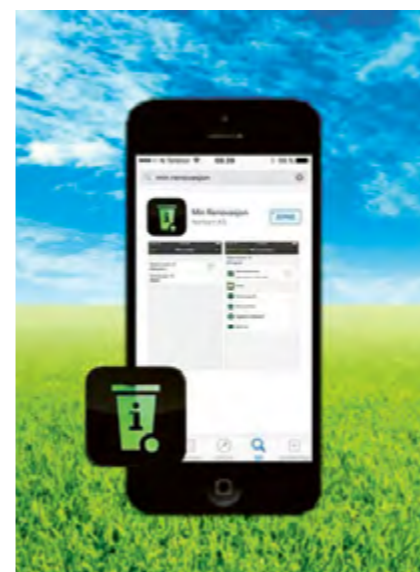

Søk om kulturmidlar

Sør-Fron kommune støttar lag, organisasjonar og andre kulturtiltak. Frist for søknad om tilskot til kulturformål i 2019 er 15. mars. Elektronisk søknads skjema blir tilgjengeleg 22. februar og kan sendast til Sør-Fron kommune, kommunevegen 1, 2647 Sør-Fron, eller på e-post til postmottak@sor-fron.kommune.no.

Last ned renovasjonsapp på mobilen!

For de som ønsker å ha tilgang til tømme kalender for renovasjon er det nå flere muligheter. Via Min Renovasjon kan det lastes ned app på mobil, eller tjenesten kan brukes via datamaskin. Tømme kalender kan også skrives ut. Gå til <http://www.mgr.no/nyheter/velkommen-til-min-renovasjon.84665.aspx> for å lese mer om dette.

Gålå er igjen klar for eit stort idrettsarrangement. Foto: Bjørn K. Sletten.

Hovudlandsrenn på Gålå

Gålå idrettsanlegg AS (GIAS) skal arrangere Hovudlandsrennet 2019 i langrenn, hopp og kombinert. Arrangementet foregår 1.–3. mars på Gålå og i Jordalen. Hovudlandsrennet er for Norges beste jenter og gutar i 15- og 16-årsklassa, og samlar om lag 1 000 deltakarar. Dette blir det største arrangementet på Gålå nokon gong!

Biblioteksjef Marit Kamp Lie inviterer til datakurs.

Sør-Fron arbeids- og frivilligsenter

Sør-Fron kommune har i flere år hatt et godt samarbeid med personer, lag og foreninger som har utført frivillig innsats. Frivilligkoordinator Bergljot Mæhlum koordinerer driften og er på Sør-Fron arbeids- og frivilligsenter mandag og tirsdag. Hit henvender du deg viss du ønsker å bidra som frivillig og også dersom du har gode idéer til videreutvikling av frivillig innsats.

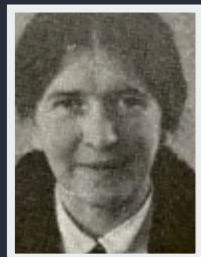
Digikurs for «vettskremte»

22. februar startar Sør-Fron bibliotek saman med IKT-avdelinga opp med internettkurs. Kurset retter seg mot dei som ønskjer å lære seg å bruke til dømes NRK nett-TV, Youtube, Google-søk, å søke etter personar for eksempel i telefonkatalogen, tipping og kortbruk på nett og mobil-id, samt nødvendige offentlege nettenester.

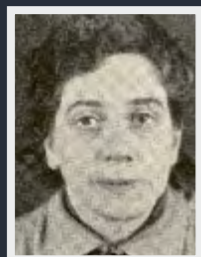

Snublesteinane for Esther, Samuel og Klara Karpol finn du ved amfiet ved kommunehuset i Hundorp sentrum. Foto: Bjørn K. Sletten

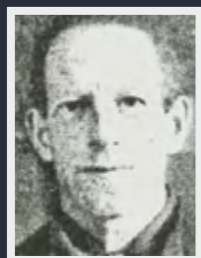
– Vi må stadig passe på så vi ikkje snublar

I oktober og november 1942 vart dei tre sørfrøningane Clara, Esther og Samuel Karpol arresterte av styresmaktene og deporterte til Auschwitz. Dei kom aldri heim.

I juni 2018 vart det lagt ned såkalla Snublesteinar for Samuel, Klara og Esther Karpol ved kommunehuset i Sør-Fron. Representantar frå Jødisk museum og kunstnar og initiativtakar Gunther Demnig var blant aktørane da minnesmerket over dei tre sørfrøningane som vart drept i konsentrasjonsleiren Auschwitz vart lagt ned ved amfiet i Hundorp sentrum.

Esther, Klara og Samuel Karpol kom aldri heim til Sør-Fron.

70 000 snublesteinar
Snublesteinane i Sør-Fron kom på plass etter initiativ frå Lise Solås og Kjartan Ruset hausten 2017. Kommunestyret i Sør-Fron vedtok seinare å legge ned snublesteinar.

– Snublestein-konseptet – som Jødisk museum førte til Norge i 2010 – er ein svært godt gjennomtenkt og uttenkt måte å minnast på. Når ein snublar blir ein på ein måte vekt på nytt i det normale ganglaget, ein blir minna om å skjerpe seg og på eit vis ta seg inn att, kanskje nyorientere seg. Ein blir minna om at ein støtt må sjå seg for der ein fer – i all forstand, sa ordførar Ole Tvette Muriteigen under markeringa.

– I dette tilfelle gjeld det sjølv sagt den verdiforankringa vi byggjer samfunnet vårt på. Vi må stadig passe på så vi ikkje snublar og fell – og rett og slett går oss vill, la ordføraren til.

Dag Kopperud frå Jødisk museum understrekar at Sør-Fron er ein del av den store forteljninga om Holocaust.

– I dag blir Sør-Fron ein del av eit stort europeisk fellesskap av byer og stader som minnast drepne jødar med slike minnesmerke, sa Kopperud.

Til nå er det lagt ned nesten 70 000 snublesteinar i 22 ulike land.

– Ein del av bygda vår

I tillegg til snublesteinane hadde kommunen også utstilling om familien Karpol på biblioteket, mellom anna med fleire gjenstandar som er att etter familien. Desse gjenstandane er nå i Gudbrandsdalsmusea si varetekt.

– På vegne av det lokalsamfunnet og fellesskapet eg representerer håper eg snublesteinane vil bidra til at vi framover stadig minnar oss sjølve og kvarandre om alt dette, og fremst av alt minnast og heidrar minnet om tre sørfrøningar som vart deporterte og drepne – men også minnet om ei mor og ein far som levde att i uvisse og elendigheit. Dette er ein del av bygda vår, og kunnskap om den tragiske hendinga er viktig – og det er viktig at det blir snakka ope og kunnskapsbasert om det. Mitt håp er at dette skal bidra til det, seier ordførar Muriteigen.

Per Morten Nyeng er leder for NAV Midt-Gudbrandsdal. Foto: Silje Josten Lien.

Vi frigir tid til å bruke denne på de som trenger oss mest.

Per Morten Nyeng,
leder NAV Midt-Gudbrandsdal

NAVs åpningstider

WWW.NAV.NO: [Hele døgnet.](#)

TLF. 55 55 33 33: KL 08.00–15.30.

AVTALTE MØTER: KL 08.00 15.30.

DROP-IN i mottaket til NAV ved det kommunale servicetorget i Nord-Fron kommune (Nedregate 50): KL 10.00–12.00, man-/tirs- og fredag (stengt ons-/torsdag).

Nytt NAV på Vinstra

NAV flyttet fra Sør-Fron i november. Nå er det etablert nytt felles NAV for Midt-Gudbrandsdalen med base på Vinstra.

Ringebu kommune, Sør-Fron kommune og Nord-Fron kommune vedtok vinteren 2018 å slå sammen sine NAV-kontorer og etablere NAV Midt-Gudbrandsdal med Nord-Fron kommune som vertskommune fra 1. jan 2019.

30 ansatte

Allerede fra 5. nov 2018 var NAV samlokalisert på Vinstra. Da stengte NAV-kontorene i Ringebu og på Sør-Fron dørene.

Kontoret på Vinstra får 30

ansatte. Per Morten Nyeng er ansatt som kontorets leder. Hovedoppdraget til NAV-kontoret er å drive arbeidsrettet oppfølging og økonomisk råd og veiledning for innbyggerne i regionen, mens andre deler av NAV tar seg av de mer ytelsesbaserte tjenestene som NAV forvalter.

Kan løses digitalt

I tråd med vedtak i Stortinget leveres stadig flere offentlige tjenester digitalt, noe som også skjer i NAV.

– Det er ingen grunn til at innbyggerne skal være nødt til å reise til NAV-kontoret for å få ordnet ting, når de kan gjøre det selv digitalt, sier Nyeng.

– Det utvikles stadig nye digitale løsninger, og stadig fle-

re bruker løsningene. I tillegg går ting raskere, og blir riktig når det håndteres maskinelt. Det vil nå også bli mulig å søke økonomisk sosialhjelp digitalt, opplyser Nyeng. – Behovet for et åpent kontor for å betjene «drop-in» blir derfor stadig mindre, da den arbeidsrettede oppføl-

gingen i all hovedsak foregår i planlagte møter. Og vi frigir tid til å bruke denne på de som trenger oss mest. I tillegg er det mulig for brukerne å chatte med sin veileder på MinSide på [www.nav.no](#), sier han.

Foto: Bjørn K. Sletten

Flyktingtenesta samla på Sør-Fron

I tillegg til nytt NAV på Vinstra, er barnevernstenesta nå samla i Ringebu. Sør-

Fron husar frå 1. januar 2019 det nye flyktingtenestekontoret.

Den nye trebrua på Gålå, del av bygd gangveg fra Gålå Handel til Langslåvegen. Foto: Steinar Moldal.

Trygge gangveger på Gålå

Sør-Fron kommune er i gang med detaljregulering av gangveger på Gålå. Bakgrunnen for planarbeidet er et ønske om at Gålå skal bli mer trafiksikkert for gående langs fylkesveg og kommunale vegger.

Det er deler av Gålåvegen (fylkesveg 401), Børkdalsvegen og Heggslåvegen (begge kommunale) som det planlegges gangveg langs. I tillegg blir gangvegene koblet sammen med andre eksisterende turveger, som Gamle Gålåvegen og en ny turveg fra Gålågynten og nedover gjennom hyttene i Trekanten.

Ny trebru

Det er særlig ved større arrangement på Gålå at det er utfordrende med gående og kjørende på Gålå. Ved arrangement på skistadion er det mange gående langs

Gålåvegen fra parkeringsplassen ved Røde-korshytta og nedover mot Gålå handel. Dette er strekningen som har høyest prioritet når kommunen skal fortsette byggingen av gangveger. Kommunen har allerede bygd gangveg fra Gålå Handel mot Langslåvegen, med ny og flott trebru i samme stil som publikumsbrua på skistadion, ved Trollheisen. Det er også store utfordringer ved Borgen amfi under Peer-Gyntstemnet og tanker om et eget planarbeid for dette området, for å se de ulike behovene i området i sammenheng.

4,7 kilometer gangveg

Bygging av gangvegene er et ambisiøst prosjekt, med begrensede midler. Utbyggingen finansieres gjennom utbyggingsavtaler knyttet til reguleringsplaner og reguleringsendringer som er startet etter at kommuneplanens areadel ble vedtatt i februar 2016. Det er utbyggere i de nye hyttefeltene som er med og bidrar til infrastrukturfondet som er øremerket for gangveger på Gålå.

Til sammen blir det planlagt bygging av rundt 4,7 km gangveg til sammen langs Gålåvegen, Børkdalsvegen og Heggslåvegen. Det er også planlagt i underkant av 2 km turveger som kobles sammen gangvegene, blant annet Gamle Gålåvegen. Utbygging vil skje etappevis og etter hvert som vi har midler til gjennomføring.

Grus- og snødekke

Standarden på gangvegene blir i førsteomgang grusveg på sommerstid og snødekke om vinteren slik at både skiløpere og fotturister kan benytte gangvegene. Det er et mål at gangvegene skal ha høy tilgjengelighet for gående. Viser det seg at gangvegene ikke fungerer med snødekke, må vi vurdere brøyting for å sikre framkommeligheten.

Planforslaget legges ut til høring og offentlig ettersyn i april, med høringsfrist etter påske 2019. Dokumentene vil bli tilgjengelig på kommunen sin hjemmeside.

Bygging av gangvegene er et ambisiøst prosjekt, med begrensede midler.

DIN LOKALE ENTREPRENØR PÅ GRUNN- OG BETONG, VEG, VANN OG AVLØP

www.havers.no

HAVERSTAD
ENTREPRENØR AS

Fronsbadet lanserte høsten 2018 årskort. Det har vært en populær nyvinning. **Foto:** Stian Stø Dørum.

Lek, trening og velvære = folkehelse hele året!

Gode tilbud på populært badeland

Fron badeland er populært for store og små, og har mange flotte fasiliteter. **Foto:** Anne M. Steine

Midt i Gudbrandsdalen, langs gamle E6 på Harpefoss finnes det et topp moderne badeland med fristende fasiliteter for alle aldre. I 2019 lanserer Fron badeland flere nye tilbud.

Hele anlegget er innendørs og inneholder fire basseng, badstuer, boblebad, stupetårn, vannsklie og en hyggelig kafe.

Årskort og halvårskort

Mot slutten av 2018 innførte Fron badeland årskort og halvårskort. Prisene ble lagt på et forsiktig nivå med håp om å engasjere en større del av lokalbefolkningen til jevnlig bruk av Fron Badeland. Dette ble en populær julegave og har ført til økning av lokale besøkende som benytter badeland ofte. Kortene selges i billettskranken og anbefales

til alle som ønsker å benytte Fron badeland flere ganger i 2019.

Morgenbad og trening

Hver onsdag, utenom skoleferier, åpner Fron badeland dørene klokka 07:00 og ønsker alle morgenfugler velkommen. For at din dag skal bli ekstra god serverer badevaktene gratis vaffel og kaffe mellom klokka sju og åtte på morgenen. Noen av gjestene trener, noen tar boblebad, noen tar badstue, noen drikker bare kaffe og noen kombinerer alt.

Tilbudet rundt Fron badeland er variert og fra flere solide tilbydere som både Fron Svømmeklubb og Fron Fysioterapi.

Frem til 31. mars 2019 foregår kampanjen «Svøm Langt», svøm deg til Albania 2019. på Fron badeland og ca. 250 andre svømmehaller i Norge. Dette er en mosjonskampanje i regi av Norges Svømmeforbund. Hovedpremier er utenlandsreiser, og

alle barn som gjennomfører får diplom.

Den største premien får uansett alle besøkende på badeland, bedre form og bedre humør!

Disko

Den siste torsdagen hver måned arrangeres disko. Bassengene fylles med leker, lyset slukkes, musikkvolumet økes og diskolysene sender fargerike stråler gjennom røyken fra røykmaskina.

Diskoarrangementet retter seg mot alle aldre og hele familien. Dette er et populært tilbud med økende besøkstall.

Nyheter

Fron Badeland er i stadig endring, og det er mange små og store ønsker for de kommende årene.

I 2019 satses det først og fremst på å etablere baby-svømming, dette er et viktig tilbud som flere etterspør. Følg Fron Badeland på Facebook for oppdateringer og nyheter.

Slik blir de nye boligene på Listadhaugen.

Bygging i gang på Listadhaugen

I januar 2015 ble fire boliger for yngre med nedsatt funksjonsevne ferdigstilt på Listadhaugen. Alle fire boligeneheter er nå leid ut. Høsten 2018 startet utbyggingen av ytterligere tre boliger som blir ferdige i 2019.

Trygt og godt for alle

Bakgrunnen for dette er behov for flere boligeneheter og for å legge bedre til rette for de ansatte.

Det nye bygget oppføres i to etasjer med en bolig i underetasjen med tilknyttet fellesrom med plass til personal og brukere. I første etasje blir det to boliger med et personalrom mellom seg. Dagens personalrom er planlagt at kan brukes som dagavlastning ved behov.

Byggingen av boligene er i tråd med kommunens målsetting om at alle skal bo trygt og godt i Sør-Fron kommune.

Stolpejakta vart ein suksess

Sør-Fron kommune arrangerte i 2018 for første gong Stolpejakt, i samarbeid med Peer Gynt as. Og Stolpejakten vart ein suksess.

I heile kommunen har det vore 50 stolpar utplasserte – med ulik vanskelegheitsgrad og tilgjengelegheit.

Tidobla deltaking

Totalt var 1243 stolpejeger med i jakta i Sør-Fron. Desse registrerte 11 729 besøk på stolpane. Til samanlikning hadde vi i 2017 84 personar som leverte turmålkort, og det totale besøket på dei 20 turmåla var 1147.

Dei fire mest besøkte stolpane i 2018 er alle på Gålå. Det gjeld Peer Gynt arena (skistadion) med 510 registrerte besøk, Brua på

Stolpen i Augledalen hadde 135 registrerte besøk i 2018. **Foto:** Bjørn K. Sletten

stadion med 499 registrerte besøk, Gålåseter med 492 besøk og Tagestadsetra med 484 besøk.

På femteplass finn vi amfiet ved kommunehuset, med 434 besøk. Som ein kuriositet nemner vi at stolpen ute i Gålåvatnet var besøkt 328 gonger! Ikkje overraskande er Svartkampen og Storhøpiggen minst besøkt, men også hit er det mange jegarar som tok turen, 84 til Storhøpiggen og 59 til Svartkampen.

Stolpejakten 2019

Etter ein slik suksess må vi sjølv sagt ha Stolpejakt att i 2019, og kommunen si FY-SAK-gruppe er i gang med planlegginga. Har du forslag til nye plassar å plassere ut stolpar, kan du kontakte kulturleiar Bjørn K. Sletten på e-post bjorn.sletten@sor-fron.kommune.no.

NUN 2021 dorp

I løpet av 2019 vil mange brikker i det store puslespelet falle på plass.

Vikingdagen har eksistert sidan 2006 og er eit viktig bidrag i formidlinga av historia om Dale-Gudbrand. Foto: Tor Ivan Boine.

Førebur tusenårsmarkering

I 2021 er det tusen år sidan kristningsmøtet mellom Olav Haraldsson og Dale-Gudbrand på Hundorp. Planlegginga av ei heilårleg markering er godt i gang.

I følgje Snorre Sturlason møttes kong Olav Haraldsson og hersen Dale-Gudbrand på Hundorp i 1021. Dette møtet resulterte i at dølane med Dale-Gudbrand i spissen tok i mot kristendommen. I saga om Norge har kristninga av dølane vorte ståande som eit bilete på kristninga av landet, og eit symbol på møtet mellom den nye og den gamle tru, ei ny og ei gamal tid.

– Varige verdjar

Dette er utgangspunktet for ei storstilt

markering i 2021.

– Vi håper tusenårsmarkeringa både skal skape stoltheit og framtidstru, samtidig som vi håper å skape varige verdjar for kommunen og bygda, seier kulturleiar Bjørn K. Sletten som er prosjektleiar for Hundorp 2021.

På heimesidene til kommunen kan du lese meir om konkrete planar og tiltak som vil bli sett i verk.

Det blir skuleprosjekt, konsertar, utstillingar og utgravingar og kanskje blir nytt det også eit teaterstykke?

– Nå skal arbeidsgruppene i gang med detaljplanlegging av jubileet, og i løpet av 2019 vil mange brikker i det store puslespelet falle på plass, seier Sletten.

Har du ein god idé?

Sør-Fron kommune har sett av 500 000 kroner til ein såkalla stimuleringspott.

Stimuleringsmidlane skal gå til aktørar og prosjekt som er tematisk knytt til og underbyggjer grunnforteljinga i markeringa – kulturmøte og endring – og som ønskjer å få gjennomført sine prosjekt under Hundorp 2021-paraplyen.

Dette kan vera alt frå bokprosjekt, teaterframsettingar, konsertar, historiske vandringar i regi av profesjonelle eller lag og foreiningar i Sør-Fron eller elles i Gudbrandsdalen.

Ta kontakt med prosjektleiar Bjørn K. Sletten på bjorn.sletten@sor-fron.kommune.no dersom du har ein idé til eit prosjekt!

Teater Innlandet kommer med «Jungelboken» til Sør-Fron kulturhus den 5. mars.

«Rett og vrangt i Baksia kommune» har premiere i kulturhuset 29. mars.

Aktiv vinter i storstua

Det har lenge vært et ønske med mer kulturaktivitet i Sør-Fron kulturhus. Vinteren 2019 blir det både teater, musikal og premieseremoni under hovedlandsrennet.

Allerede 1. februar var kulturhuset arena for kulturkvelden 2019. Dette kan du lese mer om på side 20-21. Men det blir mer moro i kulturhuset utover vinteren.

Jungelboken på Harpefoss

Teater Innlandet kommer med «Jungelboken» til Sør-Fron kulturhus den 5. mars. Bakgrunnen for dette er et ønske fra kulturavdelingen om større kulturaktivitet i kulturhuset, samt ønske fra Teater Innlandet om egnet spillested i Midt-Gudbrandsdalen for de største produksjonene.

Den 5. mars blir derfor en test på blant annet logistikk, scene, billettsalg og fasiliteter. Dersom Teater Innlandet er fornøyd, kan kulturhuset bli fast stoppested i Midt-Gudbrandsdalen for de største produksjonene fra Teater Innlandet.

Familiemusikal

«Jungelboken, hør jungelens lov!» er en samproduksjon mellom Teater Innlandet og Riksteateret. Dette er hva de selv skriver om forestillingen:

Når villdyra skal spise seg mette, blir jungelen et skummelt sted for menneskebarn. Mowgli er en tøff og uredd gutt, men det lurar farer overalt! Tigeren Shere Khan har fått ferten av menneskeblod og er på jakt. Den sleipe slangen Kaa forsøker å hypnotisere

Mowgli med vakker sang. Og hva er det den smågjerne apekongen og flokken hans pønsker på? Jammen godt at panteren Baghera og den bekymringsløse bjørnen Baloo passer på!

Rudyard Kiplings klassiker om gutten som vokser opp blant ulver, er et fargerikt eventyr for hele familien. Bli med inn i jungelen og se en sprudlende familiemusikal med humor, fart, spenning og fengende musikk! Billetter til forestillingen finner du på hjemmesidene til Teater Innlandet.

Lokal storsatsing

Allerede en måned etterpå er det en ny stor produksjon som spilles i kulturhuset, «Rett og vrangt i Baksia kommune». Denne produksjonen er 100% lokal og den største satsingen til Per Gynt Teaterlag noen gang. Stykket er skrevet av Pernille Dahl Johnsen på bestilling fra teaterlaget. Stykket er en hyllest til bygda, med dølarocken som bakteppe.

Dølarockens grand old man, Trond Halle med band, besørger musikken og det er aktører fra fem forskjellige teaterlag fra Lillehammer og Gudbrandsdalen på scenen. Urpremieren er 29. mars på Sør-Fron kulturhus. Billetter kan kjøpes på www.gdbillett.no.

Premieseremoni

Første helga i mars arrangeres hovedlandsrennet på Gålå og i Jordalen. Men premieseremonien skal foregå i Sør-Fron kulturhus. Lørdag kveld 2. mars blir det derfor kjempennrykk av unge skiløpere med støtteapparat!

Nå blir det ladestasjon for el-biler

Formannskapet vedtok i desember 2018 å etablere en ladestasjon umiddelbart med to kontakter ved kommunehuset forutsatt nok kapasitet på tilførsel.

Fra før finnes det ikke offentlige lademuligheter for el-bil i Sør-Fron. Ved kroa på Gålå er det noen ladestasjoner for Tesla, og utover det er vi ikke kjent med andre private tiltak.

Kommunen har nå derfor vurdert behovet for ladestasjoner for el-biler i Sør-Fron kommune.

– På kommunehuset og ved Fron Badeland mener vi det er behov for ladepunkt for publikum i tillegg til kommunens ansatte. Ved Liene barnehage, Midtbygda skule, Sørheim, Sør-Fron arbeids- og frivilligsenter, Breivegen lager og Harpefoss skule og barnehage er det behov for ladepunkt for ansatte, sier overingeniør Konrad Trettengen.

Betaling via Vipps

Videre skal administrasjonen søke om tilskudd fra Klimasats for utbygging av resterende anlegg. Det søkes om 50 % tilskudd, kr. 346 000 og 50 % egenandel, kr 346 000. Dette blir gjort i løpet av februar. Det jobbes med å komme til eksisterende tilførselskabel til motorvarmere for å sette opp ladestasjonen på kommunehuset.

Betalingen for ladingen skal enkelt kunne utføres ved bruk av betalingstjenesten Vipps.

Det eldste funnet er Protocol for de fatige, Fron Præstegjeld i Gulbrandsdalens Prostie, 1742-1816.

Det er den første formannskapsprotokollen for Fron som ble ført i pennen.

Gull fra arkivet

Sør-Fron kommune har i flere år jobbet med å rydde og ordne gamle arkiver. Og innimellom dukker det fram skatter fra fordums tid.

Fron kommune ble opprettet da formannskapslovene ble innført i 1837.

Sognepresten i Fron døde i 1850 og prestegjeldet ble delt med påfølgende kommunedeling. Det ble valgt nye kommunestyre i 1852, og Søndre Frons første ordfører var lærer og kirkesanger Peder Nilsen. De første kommunestyremøtene ble holdt på Listad. I 1871 fikk kommunen sitt nåværende kommunehus.

Unik protokoll

Kommunen har i flere år

jobbet med å rydde og ordne gamle arkiver. Det eldste vi har funnet er Protocol for de fatige, Fron Præstegjeld i Gulbrandsdalens Prostie, 1742-1816. Fylkesarkivet i Oppland har digitalisert og lagt ut protokollen på nettet: <http://farkiv.no/formidling/protokoller>, under Fron kommune.

Fylkesarkivet søkte i 2018 om å innlemme protokollen i registeret over Norges dokumentarv. Protokollen er unik i vår region, men det ble avslag på søknaden fordi det finnes flere lignende protokoller ved Statsarkivene rundt om i landet.

Fra utlånsbøker til skatteligning

Vi har levert mye fra sist på 1800-tallet og framover. Formannskapsprotokoller,

protokoller for herredsstyre, skatt, ligning, brevjournaler for ordførere, kopibøker med mer.

Fra skolene er det dagbøker, avgangsvitnesbyrd-protokoller, forhandlingsprotokoller for tilsynsutvalget og utlånsbøker for skolebibliotek.

Navn på noen av skolene den gang var Søndre Lien, Nordre Lien, Liernes (Liene) folkeskole, Nerbygden, Nordre Øverbygden, Søndre Øverbygden, Bergdal (Bergdahl), Skurdal folkeskole, Tofte, Muriteigen, Rysland, Sør-Fron framhaldsskole og Sør-Fron linjedelte ungdomsskole.

Lesesal

De gamle arkivene er deponert hos Fylkesarkivet i Oppland, på Fakkeldgården nedenfor høyskolen. De har lesesal for publikum som er interessert i å se og lese i gamle protokoller og annet. Kontakt fylkesarkivet for å avtale tid på tlf 61 27 18 00 eller send epost til fylkesarkivet@oppland.org. Mer info om lesesalen finner du her: <http://www.farkiv.no/hjem/lesesal>

Gjerde rundt hytta: Hva er lov og hva er ikke lov?

Sør-Fron kommune får en del henvendelser vedrørende oppføring av gjerde rundt fritidsboliger. Det er ulikt fra kommune til kommune hvordan dette praktiseres.

I Sør-Fron kommune er det følgende overordnede bestemmelser for gjerding av fritidseiendommer: «For tomter avsatt til fritidsformål kan det etter søknad til kommunen gjerdes inn et samlet areal på inntil 300 m². Gjerdet skal være sammenhengende og av typen skigard, eller annen type tregjerde. Bygninger som fungerer

Alle gjerder rundt fritidseiendommer i Sør-Fron skal være av typen skigard eller annen type tregjerde.

som en del av gjerdet, bli ikke regnet som inngjerdet areal. Eier har ansvaret for at bygninger og gjerde er sikret slik at beitedyr ikke går seg fast.» Det er ikke tillatt å sette opp strømgjerde eller nettinggjerde på fritidseiendommer i Sør-Fron.

Opplev Tindekvaliteten

Vi gjør det enklere å være hyttekjøper. Du får en komplett leveranse og Tinde håndterer hele byggeprosessen for deg!

BYGGER VARIGE VERDIER
tindehytter.no

➔ Enkelt ➔ Valgfrihet ➔ Fagfolk ➔ Trygghet

10. klassingane Paal Nyhus, Theodor S. Gravdal, Amund Odenrud ved Sør-Fron ungdomsskule i aksjon med iPaden. Foto: Eivind Lund.

Nå har alle skulelevane i Sør-Fron eige nettbrett!

Leiar av IKT-gruppa ved skulane i Sør-Fron, Eivind Lund, har stor tru på at nettbrett gir ein betre skule.

Sør-Fron kommune vedtok vinteren 2014-15 at alle elevane ved ungdomsskulen skulle ha tilgang på nettbrett. Frå hausten 2018 fekk og alle elevane på barneskulen og tilgang på nettbrett.

Digital kompetanse er viktig. Digital kompetanse er ein av dei grunnleggjande ferdigheitene i skulen, på linje med munnlege ferdigheiter, å rekne, skrive og lese, seier rektor ved Sør-Fron ungdomsskule, Eivind Lund. Han er leiar av IKT-gruppa ved skulane i Sør-Fron.

I opplæringslova står det: «Opplæringa i skule og lærebedrift skal, i samarbeid og forståing med heimen, opne dører mot verda og framtida og gi elevane og lærlingane historisk og kulturell innsikt og forankring.» (§ 1-1. Formålet med opplæringa).

Aukar motivasjonen
Fleire skular, i Noreg og

internasjonalt, har svært gode erfaringar med bruk av nettbrett i skulen. Erfaring viser at nettbrett er eit godt verkty med nye moglegheiter, auka variasjon i læringsarbeidet, auka motivasjon for skulearbeid, læringsglede og læringsutbytte.

Lund påpeikar at det framleis er litt tidleg enda å seie noko om erfaringane med nettbrett, men at skulane i Sør-Fron har kome langt i forhold til andre.

Nettbrettet gir og større moglegheit for tilpassa opplæring, og kvar enkelt elev ved skulane i Sør-Fron lærer å samarbeide på nye måtar, seier Lund.

Dei siste månadene har IKT-lærlingane i kommunen vore ute i skulane på faste dagar for å bistå personalet der og elevane med «det digitale skiftet».

Vi har stor tru på at nettbretta vil gi oss ein betre skule, med eit motiverande læringsmiljø, betre evne til å inkludere alle elevane i fellesskapet, og gjere elevane sterkare til å møte framtida, avsluttar han.

Glimt frå kulturkvelden

Liv Bjerke vart tildelt kulturprisen for 2018 under kulturkvelden i Sør-Fron kulturhus 1. februar. Med om lag 130 aktørar i sving på scena vart dette verkeleg «a night to remember»!

Som bakgrunn for tildelinga til Liv Bjerke blir det peikt på hennar store lidenskap for å lage kulturarenaer der barn og unge kan få opptre, og hennar arbeid med rekruttering til korpsmiljøet.

Her er nokre glimt frå dagen, frå lydprøver, backstage og frå festkvelden.

Foto: Bjørn K. Sletten og Helene Amblie Solerød.

Oddvar – større enn Beatles

I 2019 er det 100 år sidan komponisten og spelemannen Oddvar Nygaard vart fødd. Folkemusikk-/gamaldansmiljøet i Fron vil saman med familien Nygaard og Sør-Fron kommune markere jubileet.

Spelemannen og komponisten Oddvar Nygaard bak trekkspillet. **Foto:** Normann fotoatelier.

I løpet av sin karriere gav Oddvar Nygaard (1919-1985) ut 24 LP'ar og 31 EP'ar, selde til gull, fekk kongens fortensmedalje i gull og fekk den aller fyrste

Spellemannprisen i klassen folkemusikk/gammeldans i 1973.

Nygaards arv

Kanskje var Nygaard den spelemannen framfor nokon som sørge for at folkemusikken gjennom gamaldansen (runddansen) fekk ein renessanse i etterkrigsåra. Det er mykje takka vera Nygaard at denne musikkforma framleis står så sterkt i Gudbrandsdalen og i landet elles.

Oddvar Nygaard var, saman med dei tre andre som utgjorde Oddvar Nygaards kvartett, rikskjendis på 60-, 70- og 80-talet. Bestseljarlistene frå desse tiåra vitnar om at kvartetten tidvis var større enn The Beatles (!). Det seier noko om den populariteten gamaldansmusikken oppnådde gjennom Oddvar Nygaards eminente utøving.

Jubileumsprogrammet

I samband med jubileet blir det gitt ut ei eiga bok med hundre Nygaard-komposisjonar, det blir utstilling på Sør-Fron bibliotek og festkonserter i Sør-Fron kyrkje 7. september.

4000–6000 år gamle hellemåleri funne i Espedalen

Kulturminnebygda Sør-Fron kommune har fått eit «nytt» fantastisk kulturminne etter eit sensasjonelt funn ved Espedalsvatnet.

Hausten 2018 vart det nemleg funne hellemåleri ved Espedalsvatnet. Måleria er av fem elgar, ein bjørn og ein menneskeliknande figur på ei bratt fjellside rett ned i vatnet. Måleria er mellom 6000 og 4000 år gamle, og har mest sannsynleg vorte laga ein gong på slutten av steinalderen, i yngre steinalder.

Hellemåleria vart fyrste gong oppdaga av gausdølen Tore Thallaug under ein kanotur i 2009. Thallaug tok den gong

Arkeologar frå Oppland fylkeskommune syner fram hellemåleria ved Espedalsvatnet. **Foto:** Bjørn K. Sletten

kontakt med lokalkjende og lurte på om dei var kjende med måleria. Ingen var kjend med det – og Thallaug slo seg til ro med dette.

– Sensasjonelt funn

Sommaren 2018 tok Thallaug kontakt med fylkeskommunen, som sette i gang undersøkingar av funnet, som av arkeologane blir beteikna som sensasjonelt. Undersøkingane deira har bekrefta at måleria er autentiske.

Lokaliteten for hellemåleria er midt i det såkalla Elgland, der eit av nordeuropas største elgtrekk har gått gjennom tusenvis av år. Arkeologane meiner hellemåleria i Espedalen kan settast i samanheng med religiøse ritual, og som uttrykk for jaktmagi blir det antatt at bergmåleri som desse kan bli knytt til gode fangstområde.

Svært sjeldan

Det er om lag 20 kjende lokalitetar med hellemåleri i heile Norge. Av desse er berre eitt funn gjort etter 1960-talet, og dette er den fyrste hellemålingslokaliteten som er funne i Oppland, Hedmark og Buskerud. Hellemåleria er svært sårbare, og er eit automatisk freda kulturminne, og det er ikkje lov å gjere noko form for inngrep eller noko som medfører fare for skade på lokaliteten.

Vi vil på sikt sjå om det kan vera mogleg å legge til rette lokaliteten for publikum.

Måleria syner fem elgar, ein bjørn og ein menneskeliknande figur. **Foto:** Oppland fylkeskommune.

– Hellemåleria ligg heilt ned mot vatnet og er vanskeleg tilgjengeleg for folk flest. På bakgrunn av meir dokumentasjon og studiar på staden, vil vi på sikt sjå om det kan vera mogleg å legge til rette lokaliteten for publikum, opplyser Oppland fylkeskommune.

Vil ha AlleMed

Som ledd i kommunen si satsing barn og unge er det sett i gang eit arbeid i samarbeid med organisasjonen AlleMed.

AlleMed er ei forlenging av Kommunene-nettverket aktiv fritid for barn og unge, der Sør-Fron som ein av tre kommunar i Oppland (den einaste i Gudbrandsdalen) er med. I desember 2018 arrangerte kommunen AlleMed-dugnad, og om lag 30 personar frå lag og foreiningar og kommunalt tilsette deltok.

Over landsgjennomsnittet

AlleMed er eit verkty som skal gjere det lettare å inkludere alle barn og unge i fritidsaktivitetar, uavhengig av familiens økonomi. Verktøyet blir brukt for å skape diskusjon og finne ut kva som kan gjerast for å få alle med.

AlleMed er laga av Nasjonal dugnad mot fattigdom og utenforskap blant barn og unge (NDFU). NDFU er eit breitt fellesinitiativ bestående av norske frivillige organisasjonar, fagmiljø og foreiningar.

Dugnaden er ein del av arbeidet som

Elvane Sokoli frå AlleMed (t.v.) og Eli Oda Segelstad frå Sør-Fron kommune var godt nøgde etter AlleMed-dugnaden. Foto: Bjørn K. Sletten

kommunen, ved kultur og fritid, familie og mestring og flyktingtenesta, har sett i gang for å inkludere alle barn og unge i fritidsaktivitetar. Vi veit at 12,3 % av dei barna som lever i Sør-Fron i dag, lever i familiar med såkalla vedvarande låginntekt. Totalt er det snakk om 72 barn. Det er over landsgjennomsnittet.

– Folkehelseprofilen viser at vi er ein kommune med låg sosio-økonomisk status, vi antek derfor at det er nokre barn som veks opp i familiar som ikkje har økonomi, eller moglegheit, til å delta på ulike aktivitetar. Målet med arbeidet er å skape bevisstheit rundt denne gruppa og

at tilsette og frivillige får kunnskap om kva dei skal gjere dersom dei får kjennskap til barn som ikkje har moglegheit for å delta i ulike fritidsaktivitetar. Tanken med AlleMed er at kommune og frivillige må auke samarbeidet for å sikre at flest mogleg blir fanga opp, seier kulturleiar Bjørn K. Sletten.

Konkrete tiltak

I løpet av dugnaden kom fleire konkrete forslag til tiltak på bordet, forslag som nå skal drøftast vidare. Nokre av dei, som fritidsstipend, har allereie munna ut i konkrete tiltak.

Ungdomsklubben er eit populært tilbod for ungdommane i Sør-Fron. Foto: Erik Tøftestuen.

på Juniorklubb for å kjente med klubben.

Vinstra ungdomsklubb er open kvar måndag og onsdag

17.00–21.30 og annankvar fredag (oddetalsveker)

18.00–22.00. Klubben følger skuleruta.

Ungdommen trivst i Kåja

Vinstra ungdomsklubb er felles ungdomsklubb for Sør-Fron og Nord-Fron. 2018 vart eit godt år – med stadig fleire Sørfronsungdommar innom! Hausten 2018 signerte Nord-Fron og Sør-Fron kommunar ei treårig avtale om ungdomsklubb. Sidan 2015 har ikkje Sør-Fron hatt eigen ungdomsklubb. Den nye avtala inneber at ungdom i Sør-Fron får det same ungdomsklubbtilbodet som ungdom i Nord-Fron, på

Vinstra ungdomsklubb i Kåja. Og tilbodet er populært.

– Det har vore ei bra auke med Sørfrøningar på ungdomsklubb hjå oss i haust. Stadig nye ansikt frå heile ungdomssegmentet har vore innom, og andelen Sørfrøningar har bikka 30 % av dei besøkande, fortel ungdomskonsulent Erik Tøftestuen i Nord-Fron kommune.

I mai blir alle sjuandeklassingar med foreldre inviterte

Skiltene langs Gudbrandsdalsvegen viser veg til de gode opplevelsene.

Vegen til de gode opplevelsene

Hvis du kjører nye E6 gjennom Midt-Gudbrandsdalen, suser du forbi noe av det fineste norske kulturlandskapet uten å oppdage at det er «kælltåkå luggumt» her.

Langs gamle E6 kan du nyte alenetid på veien i Norges kanskje fineste dal, forbi kulturminner, kunst, håndverk og kortreist håndverksmat.

Gudbrandsdalsvegen går fra Fåvang i sør til Kvam i nord, og langs ruta

kan du oppleve noe av det beste Gudbrandsdalen har å by på av opplevelser.

Fra smie til bad

I Sør-Fron kommune er flere bedrifter og attraksjoner med i Gudbrandsdalsveg-samarbeidet.

På Hundorp kan du oppleve den flotte åttekantede Sør-Fron kirke. På norske gårder har så rik kulturhistorie som Dale-Gudbrands Gard på Hundorp. Så langt tilbake som i vikingtiden var gården et samlingssted for mektige møter og store begivenheter. Her finner du også ivaretatte håndverkstradisjoner i Norges

største håndverksmie hos Tveit Smie – butikken er må besøkes og du kan oppleve smeden i aksjon i egen opplevelsesdel av smia.

På Harpefoss finner du den levende eventyrgården Sygard Grytting med overnatting og servering hele året. Harpefoss Hotell er en levende kunstarena med utstillinger og kulturarrangementer på kanten av juvet. Blir lågen for frisk kan du nyte Norges reneste innendørsbaseng på Fron Badeland som serverer velvære for hele familien. På www.gvegen.no finner du enkelt fram til de aller beste opplevelsene.

Ring Småjobben!

Frå 2019 har Småjobben nytt telefonnummer. Det nye nummeret er 915 31 750. Telefontid er måndag-onsdag kl 1000-1200. Småjobben er ikkje ei kommunal teneste, men består av folk som utfører mindre oppdrag for eldre og uføre i bygda. Det kan vera å bera inn ved, brøyte snø, klyppe plen, handling inn varer, enkelt vedlikehald med meire. Tilbodet er populært og brukt av mange. Tenester frå Småjobben i Sør-Fron la seg derfor på koster kr 130,- per time, og det skal betalast kontant til den som utfører jobben. Har Småjobben med seg utstyr frå heime som blir brukt på oppdrag, kostar det kr. 200,- per time frå ein dreg heimefrå.

Informasjon og opningstider

Her finn du oss!

Kommunevegen 1, 2647 Sør-Fron
www.sor-fron.kommune.no

Servicekontoret

E-POST: postmottak@sor-fron.kommune.no

TELEFON: 61 29 90 00

OPNINGSTIDER:

Måndag–fredag: kl. 09.00–14.00.

Biblioteket

E-POST: bibliotek@sor-fron.kommune.no

TELEFON: 61 29 91 40

OPNINGSTIDER:

Måndag: kl. 12.00–19.00

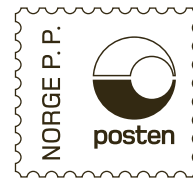
Tysdag: Stengt

Onsdag: kl. 10.00–15.00

Torsdag: kl. 10.00–15.00

Fredag: Stengt

Returadresse:
Sør-Fron kommune
Kommunevegen 1, 2647 Sør-Fron

«sus med framtidsvon for det fagre Fron»

**SØR-FRON
KOMMUNE**
«Dalernes blomme»

